

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: KK-5P/69/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8421200943
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Salajová
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2024:8421200943.11

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad, sudkyňou JUDr. Zuzanou Salajovou, v právnej veci starostlivosti súdu o mal. dieťa: A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom obec C. D., zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, soc. vecí a rodiny Kežmarok, dieťa rodičov – matky: E. F., G. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. D., otca: neuvedený, o návrhu navrhovateľky: E. B., G. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. H., toho času D. XX, o úpravu styku starej matky s mal. dieťaťom, takto

rozhodol:

- I. Návrh zamietá.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka podala 21. 03. 2019 na tunajší súd návrh, ktorým žiadala, aby súd zveril mal. A. B. do jej osobnej starostlivosti a matku maloletého zaviazal prispievať na jeho výživu sumou 50 eur mesačne od právoplatnosti rozsudku. V prípade, ak by súd tomuto návrhu nevyhovel, podala alternatívny petit, kde žiadala upraviť styk s maloletým A. a to tak, že by bola oprávnená stretávať sa s mal. A. každý párný týždeň od piatka od 17.00 h do nedele 17.00 h. a každý nepárny týždeň od utorka od 17.00 h do štvrtka 17.00 h. Po vykonanom dokazovaní súd vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 09. 06. 2020, č. k. 3P/197/2019 - 175, ktorým návrh starej matky o zverenie maloletého A. do náhradnej osobnej starostlivosti zamietol. Návrh starej matky o úpravu styku s maloletým A., ktorý bol podaný súčasne, vylúčil na samostatné konanie. Žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania. Proti predmetnému rozsudku podala navrhovateľka odvolanie, ktorá žiadala napadnutý rozsudok zrušiť, a vec vrátiť súdu na nové konanie a rozhodnutie. Odvolací súd rozsudkom zo dňa 30. 03. 2021, č. k. 24CoP/133/2020 - 253, potvrdil rozsudok vo výrokoch, ktorým bol návrh starej matky zamietnutý a o trovách konania. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Predmetný rozsudok odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť dňa 13. 05. 2021. Po právoplatnosti rozsudku vo výroku o zamietnutí návrhu starej matky na zverenie maloletého do jej náhradnej osobnej starostlivosti, súd začal konať o návrhu na úpravu styku maloletého so starou matkou, ktorý bol vylúčený na samostatné konanie.

2. Súd vo veci nariadil pojednávania, na ktorých vypočul všetkých účastníkov.

3. Súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľky, výsluchom jej právnej zástupkyne do vypovedania plnej moci, výsluchom matky maloletého, výsluchom opatrovníka maloletého a oboznámením sa s listinnými dôkazmi, najmä rozsudkom Okresného súdu Kežmarok č. k. 3P/197/2019 - 175 z 09. 06. 2020, rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 24CoP/133/2020 - 253 z 30. 03. 2021, správou obce Spišské Hanušovce o povesti matky z 08. 06. 2021, vyjadrením právnej zástupkyne navrhovateľky z 08. 06. 2021, vyjadrením obce Hniezdne o povesti navrhovateľky z 09. 06. 2021, správou ÚPSVaR Kežmarok o prešetrení rodinného prostredia mal. zo 16. 06. 2021, správou CDR

Spišská Belá vo veci posúdenia vhodnosti úpravy styku maloletého dieťaťa so starou matkou z 11. 06. 2021, vyjadrením matky k návrhu z 12. 07. 2021, priebežnou správou CDR Spišská Belá z výkonu opatrení s rodinou mal. A. z 29. 09. 2021, návrhom právnej zástupkyne navrhovateľky na vykonanie dôkazov zo 06. 10. 2021, správou ÚPSVaR Kežmarok z 25. 10. 2021, zápisnicou o pojednávaní z 26. 10. 2021, okruhom otázok právnej zástupkyne navrhovateľky k znaleckému dokazovaniu zo 04. 11. 2021, uznesením Okresného súdu Kežmarok o nariadení znaleckého dokazovania zo 07. 01. 2022, písomným podaním ustanovenej znalkyne o odmietnutí úkonu z 11. 02. 2022, uznesením Okresného súdu Kežmarok o nariadení znaleckého dokazovania z 29. 06. 2022, znaleckým posudok č. 11/2022 vypracovaným znalkyňou I. J. K., vyjadrením právnej zástupkyne navrhovateľky k znaleckému posudku z 05. 01. 2023, vyjadrením ÚPSVaR Kežmarok k znaleckému posudku z 09. 01. 2023, oznámením právnej zástupkyne navrhovateľky z 26. 02. 2023, zápisnicou o pojednávaní z 25. 04. 2023, uznesením Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 5P/69/2021 z 25. 04. 2023 o nariadení neodkladného opatrenia, opravným uznesením Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 5P/69/2021 zo 04. 05. 2023, odvolaním matky proti uzneseniu o nariadení neodkladného opatrenia z 22. 05. 2023, vyjadrením ÚPSVaR Kežmarok k odvolaniu matky zo 07. 06. 2023, vyjadrením právnej zástupkyne navrhovateľky k odvolaniu matky z 09. 06. 2023, uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 23CoP/38/2023 - 181 z 09. 08. 2023, vyjadrením navrhovateľky doručené súdu 16. 08. 2023, lekárskeho záznamom z 11. 07. 2023 o ošetrovaní maloletého, lekárskou správou z 11. 07. 2023, vyjadrením matky k návrhu z 30. 08. 2023, správou CDR Spišská Belá zo 07. 02. 2024, záverečnou správou referátu poradensko-psychologických služieb Stará Ľubovňa z 05. 02. 2024, lekárskou správou zo 07. 02. 2024, zápisnicou z rozhovoru s mal. A. B. z 29. 01. 2024, správou ÚPSVaR Kežmarok z 26. 02. 2024, odpoveďami na lustrácie účastníkov v Registri obyvateľov SR a obsahom pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 3P/197/2019, sp. zn. 26P/63/2023 a zistil nasledovné.

4. Navrhovateľka vo všetkých svojich výpovediach na pojednávaniach zotrvala na podanom návrhu na úprave styku s maloletým, a to spočiatku v súlade s podaným návrhom, a to každý párny víkend od piatka od 16.00 h do nedele do 14.00 h, taktiež sa chcela s maloletým stretávať aj počas letných prázdnin, a to polovicu prázdnin a tiež počas sviatkov. Na poslednom pojednávaní konanom dňa 27. 02. 2024, kedy už nebola zastúpená právnym zástupcom, nakoľko pred pojednávaním došlo k vypovedaniu plnej moci, navrhovateľka uviedla, že sa chce s maloletým stretávať každú stredu po škole v Jezersku a od soboty do nedele, kedy by si ho brala k sebe domov. Počas celého konania trvala na tom, že matka maloletého a jej manžel maloletého bijú, týrajú, nedávajú mu jesť. Opätovne poukázala na minulosť, a to, že o maloletého sa starala skoro 5 a pol roka, pričom sa medzi nimi vytvoril veľmi blízky citový vzťah. Dokonca po odchode matky maloletého do Prahy, kde odišla žiť bez maloletého, sa o maloletého starala výlučne navrhovateľka, zabezpečovala mu osobnú starostlivosť, bývanie opateru. Od doby, od kedy maloletý býva u svojej matky, matka bráni maloletému v stretávaní sa s ňou. V obydlí matky sú pustené psy, ktorých sa bojí, pretože ich na ňu huckajú. Mala za to, že maloletý nemá vytvorené vhodné podmienky pre jeho zdravý vývoj a vývin v domácnosti matky. Domácnosť matky maloletého je zanedbaná. Ona býva sama v murovanom dome, kde má dostatok priestoru pre maloletého. Taktiež má dostatok jedla, maloletému vždy varí čo si zapýta, na rozdiel o jeho matky, ktorá mu nedáva jesť, nedáva ho ani na obedy v škole. Potvrdila, že maloletého na konci augusta matke nevrátila, pretože maloletý odmietal sa k matke vrátiť, vyhrážal sa, že si niečo urobí a prosil ju, aby mohol u nej ostať. Preto aj u nej ostal. Potom po dohode s kolíznou opatrovníčkou ho odviezla do CDR Spišská Belá, kde za nim pravidelne chodievala, no pracovníci zariadenia jej stretnutie s maloletým na pokyn matky neumožnili. Voči zamestnancom sa nesprávala vulgárne, dodržiavala všetky ich pokyny. Nosila mu jedlo, sladkosti. Tvrdila, že na matku maloletého sa nehnevá, nevynadá jej. Pokiaľ ide o jej príjem je poberateľkou starobného dôchodku v sume 420 – 440 eur mesačne. Lieči sa na cukrovku, iné ochorenia nemá. Mala za to, že stretávanie s maloletým je aj v záujme maloletého, má ju rád, preto chcela, aby jej ho matka na pár dní dala. Aj zo záverov znaleckého dokazovania vyplynulo, že je v záujme maloletého, aby sa s ňou stretával. So stretávaním súhlasila, aj znalkyňa. Zároveň v tomto konaní súd uložil navrhovateľke na pojednávaní dňa 26. 10. 2021 poriadkovú pokutu v sume 300 eur, nakoľko navrhovateľka sa počas výsluchu matky maloletého vyjadrovala vulgárne, o čom svedčí zvukový záznam z pojednávania a na poslednom pojednávaní, po vypnutí nahrávania sa navrhovateľka na adresu matky vyjadrila vulgárne.

5. Matka vo svojich výpovediach na pojednávaniach s podaným návrhom nesúhlasila. Potvrdila, že maloletý bol po narodení zverený do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, pretože ona bola maloletá, no starala sa o neho do jeho 5 rokov, a to už aj spoločne s ňou, pretože už mala novú vlastnú rodinu, manžela i ďalšie dieťa. V 5 rokoch maloletého sa odsťahovali do vlastného bývania.

Od toho času sa o maloletého a ďalších 2 jeho súrodencov stará spoločne s manželom, pričom nič nezanedbávajú. Avšak navrhovateľka im robí zo len samé nepríjemnosti, udáva ju na políciu, úrade práce. O maloletého je riadne postarané, má všetko potrebuje. Do školy chodí pravidelne, ona s ním učí, chodí na rodičovské združenia, do školy má všetky pomôcky. Chodí aj do družiny. Zabezpečila mu aj doučovanie z matematiky, nakoľko tento predmet mu veľmi nejde. Taktiež chodí na obedy v škole. Rovnako má dostatok jedla aj doma, určite nie je hladný. Do školy ho vodí ona alebo manžel. Aktuálne pracuje na aktivačných prácach v školskej jedálni. S maloletého nebije ani ona ani jej manžel. Ďalej s návrhom nesúhlasila aj preto, že stará matka nedodržiavala rozhodnutie súdu o neodkladnom opatrení. Matke syna dávala, no ona nechodila po neho v určený čas, nevrátila jej ho v určený čas, a naposledy v auguste 2023 jej ho nevrátila nikdy. Musela to riešiť cez kuratelu i políciu. Musela ho aj hľadať, lebo v Hniezdnom ich nenašla. Nenastúpil ani do školy, musela to riešiť s riaditeľom školy, ktorú navštevuje maloletý. Maloletý nakoniec skončil v CDR na dobrovoľnom pobyte, a to kvôli starej matke. Teraz stará matka vykrikuje, že kvôli nej skončil v CDR. V CDR bol viac ako mesiac a pri návšteve októbri jej maloletý povedal, že chce ísť domov. Zamestnancom CDR dala príkaz, aby neumožnili styk maloletého so starou matkou. Od vtedy je v jej domácnosti. Stará matka za maloletým prišla v novembri do školy, a od toho času je škola zamknutá, aby sa tam nikto cudzí neprišiel. Naposledy sa so starou matkou stretla 16. 02. 2024 na autobusovej zastávke v Spišských Hanušovciach. Maloletý sa však so starou matkou nerozprával, nestretol, nedovolila mu nič si od navrhovateľky zobrať. Stará matka sa snažila dať maloletému nejaké veci a 5 eur, no maloletému povedala, aby ich nebral, pretože im potom stále stará matka vyčíta, že sa o deti nestarajú, že im nedávajú jesť, nestarajú sa o nich. O maloletého ako aj ostatných jeho súrodencov sa riadne starajú, deti majú všetko čo potrebujú, podľa svojich možností, starostlivosť o maloletého nezanedbáva, vie sa o neho riadne postarať. Syn starú matku nespomína, ani nespomína, že by sa chcel so starou matkou stretnúť. Nechcela, aby sa maloletý so starou matkou stretával, pretože je problémová a bála sa, aby opäť neskončil niekde v zariadení odlúčený od rodiny. S manželom nepoživajú alkoholické nápoje, fajčia. Manžel nerobí žiadne rozdiely medzi ním a vlastnými deťmi. Manžel pracuje na aktivačných prácach. Rovnako aj ona je zamestnaná na aktivačných prácach, niekedy je v jedálni, niekedy na úrade. Pracuje 4 hodiny denne. 29. 02. 2024 jej končí zmluva, no od apríla 2024 by mala nastúpiť opäť na aktivačné práce na obed. So starostlivosťou o deti im nik nepomáha. Vzhľadom na vyššie uvedené s podaným návrhom nesúhlasila, pretože stará matka nedodržiavala súdne rozhodnutie.

6. Kolízny opatrovník vo svojich výpovediach na pojednávaniach s podaným návrhom najprv súhlasil, no po nariadení neodkladného opatrenia a správaní sa starej matky, s podaným návrhom nesúhlasil. Nespochybnil, že stará matka má vytvorený vzťah s maloletým, čo bolo preukázané aj znaleckým dokazovaním. Napriek tomu nesúhlasil, aby bol upravovaný styk starej matky s maloletým. Poukázal na to, že stará matka nerešpektovala rozhodnutie súdu o nariadení neodkladného opatrenia. Pod vplyvom starej matky sa menilo aj správanie maloletého A.. Stará matka opakovane podávala oznámenia na políciu, aj na úrad práce, s tým, že matka s manželom zanedbávali starostlivosť o maloletého, čo sa nikdy nepotvrdilo. Asi je v povahe starej matky a je to jej túžbou, aby bol mal. A. u nej, pretože je sama. Maloletý A. sa vyhrážal zabitím, keď sa mal vrátiť domov, preto bolo rodine ponúknuté, aby bol maloletý umiestnený na dobrovoľnom pobyte v CDR Spišská Belá, kde by s ním spolupracoval psychológ. Po mesiaci pobytu sa dohodli na opakovanom pobyte, avšak maloletý A. sa vyjadril, že chce ísť domov k matke, preto sa pobyt ukončil. Počas toho, ako sa maloletý stretával so starou matkou, bola situácia v rodine matky napätá, manžel matky bol neistý, vyjadroval sa opakovane, že nechce, aby sa rozpadla jeho rodina. Preto manžel matky mal. A. dokonca istý čas súhlasil s tým, aby mal. A. šiel k starej matke. V súčasnej dobe, kedy sa maloletý nestretáva so starou matkou, situácia v rodine je pokojná, manžel matky už nechce, aby maloletý šiel k starej matke. Viackrát vykonali šetrenie v domácnosti matky maloletého, pričom nikdy nezistili žiadne nedostatky v starostlivosti o maloletého ako aj ostatné deti. Vzhľadom k problémovému správaniu starej matky počas dočasnej úpravy styku a ku konfliktnej povahe starej matke mal za to, že styk starej matky s maloletým nepriaznivo pôsobí na jeho zdravý vývin, preto žiadal, aby súd návrh na úpravu styku zamietol.

7. Súd dňa 29. 01. 2024 vykonal rozhovor s maloletým A., kde ho poučil o participačných právach. Maloletý súčasne uviedol, že súhlasí, aby jeho zápisnica bola ostatným účastníkom prečítaná. Maloletý počas rozhovoru s ním uviedol, že chodí do základnej školy v Spišských Hanušovciach. Do školy ho vodí mamka spolu s ostatnými súrodencami. Učí sa s mamkou. V škole chodí na obedy, ktoré mu veľmi nechutia. Mamka robí na úrade i v škole na obedoch. Chodí aj do družiny, kde sa hrá na počítači. Má aj mobil, ktorý mu dala babka. Do školy ho nenesie, hrá na ňom hry a používajú ho aj ostatní súrodenci.

Najviac ho bavia rýchle autá, keď bude veľký, chce jazdiť na aute. S babkou sa teraz nevidel, nechce sa s ňou stretnúť ani s ňou bývať. Išiel by k tete C. do Česka. Od mamy by nešiel preč. Vie, že jeho ocko nie je jeho ocko, no je na neho dobrý, nebije ho. Občas kričí, ak nepočúva. S ockom pozerá televízor. V domove nebolo až ta dobre, doma je lepšie. Do Belej po neho prišla mama, potešil sa jej.

8. Posledného pojednávania sa zúčastnila aj psychologička Krajského súdu v Prešove, ktorá sa snažila vysvetliť starej matke úlohu matky v živote maloletého, a tiež úlohu starej matky v živote maloletého, správanie starej matky v prítomnosti maloletého. V závere poukázala na skutočnosť, že stará matka ani raz nepovedala pekné slovo na matku maloletého, svoju dcéru.

9. V konaní súd nariadil znalecké dokazovanie, a to uznesením zo dňa 07. 01. 2022 znalkyňou z odboru Psychológia, odvetvie klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých, psychológia sexuality, I. K. L., ktorej uložil povinnosť zodpovedať na súdom položené otázky. Táto z dôvodu pracovnej vyťaženia odmietla vykonať znalecký posudok, čo súd akceptoval a odňal tejto znalkyni poverenie a zmenil uznesenie OS KK zo dňa 07. 01. 2022 tak, že poveril vypracovaním znaleckého posudku I. J. K.. Ostatné časti uznesenia ostali nezmenené.

10. Znalkyňa v znaleckom posudku č. 11/2022, ktorý bol súdu doručený dňa 27. 12. 2022, uviedla, že je v záujme maloletého navštevovať a stretávať sa so starou matkou, ktorú zahrňuje do okruhu blízkych osôb. Zároveň je potrebné, aby tieto stretnutia prebiehali v pozitívnej atmosfére. Ďalej poukázala na dlhodobu narušenú vzťahy medzi rodičmi maloletého a starou matkou, stále pokračujúce nehody, ako aj skutočnosť, že k stabilizácii vzťahov neprispela ani psychologická intervencia. Stará matka je menej prístupná rešpektovať navrhované pravidlá. Aj naďalej stará matka prezentuje názory ohľadom zanedbávania starostlivosti o maloletého, aj keď sú hlavným zdrojom konfliktov. Stará matka dcéru s maloleťom navštevuje, prespala u nich aj krátko predtým ako malo byť zrealizované psychologické vyšetrenie, pravdepodobne účelovo. Pokiaľ ide o frekvenciu stretávania, je potrebné zohľadniť vzdialenosť medzi bydliskom maloletého a bydliskom starej matky, jeho školskými povinnosťami, denným režimom, ako aj súhlasom matky. Za vhodný pobyt navrhovala pobyt u starej matky raz do mesiaca cez víkend, časť prázdnin i sviatkov. Na záver uviedla, že maloleť bol v kontakte so starou matkou do svojich 5 rokov, táto ho aj v súčasnej dobe navštevuje v mieste jeho bydliska. Maloleť pozitívne vníma jej podporu, preto nie je riešením úplne zamedziť kontakt starej matky s vnukom. Je možné motivovať starú matku k zmene správania umožnením návštevy vnuka v jej bydlisku na isté stanovené obdobie, určiť pravidlá, ktoré by stará matka v záujme zlepšenia vzťahov rešpektovala a súčasne monitorovať ich dodržiavanie. Prípadne doporučiť starej matke absolvovanie psychologického poradenstva individuálnou formou.

11. Znalkyňa vo svojej výpovedi na pojednávaní zotrvala na záveroch znaleckého posudku. Ďalej uviedla, že účelom znaleckého posudku nebolo vyšetriť psychický stav a povahu starej matky. Nevedela uviesť, či by stará matka povinnosti uložené súdom rešpektovala. Styk tam však je možný, je možné, aby sa dal starej matke a maloleťmu priestor pre styk, s tým, aby bol styk monitorovaný pre prípad, že by zo strany starej matky došlo k porušeniu povinnosti. Je v záujme maloletého, aby sa stretával so starou matkou. V jeho vyjadrení je neistota, nevie sa prejaviť. Ocitol sa v spore medzi rodičmi a starou matkou. Dieťa sa nevie vyjadriť tak, aby neohrozilo pozíciu starej matky alebo matky. Miera problémov, ktorá je na strane starej matky, tak k týmto problémom stará matka do značnej miery prispieva, opakujú sa určité veci a stratégie zo strany starej matky, ktoré komplikujú situáciu. Stará matka sponchybuje starostlivosť matky, pričom nikdy nebolo preukázané zanedbávanie starostlivosti o maloletého. Kontakt starej matky s dieťaťom má byť určený, vzhľadom na vzdialenosť bydlísk ho navrhla upraviť na raz do mesiaca. Mala za to, že keďže dieťa v domácnosti starej matky vyrastalo a domácnosť starej matky dôverne pozná, aby mu bolo umožnené ostať u starej matky aj na noc. Vzhľadom na vzdialenosť bydlísk starej matky a maloletého je komplikované, aby dieťa prišlo k starej matke iba na jeden deň. Nevedela dôvod na to, aby dieťa u starej matky nemohlo jednu noc prespať. Priklonila by sa k tomu, aby tam bola daná povinnosť, aby stará matka navštevovala poradenskú službu, kde by bola vo svojom správaní usmerňovaná aj naďalej. Ak súd umožní starej matke stykať sa s mal. dieťaťom, dá jej tak šancu, aby táto mala motiváciu korigovať svoje správanie vo vzťahu k svojej dcére. Ak by starej matke bol umožnený styk s dieťaťom za určitých pravidiel, v prípade, že by stará matka nejaké pravidlo porušila, styk by sa prerušil. To by starú matku možno motivovalo. Tento prípad je špecifický tým, že maloleť bol od narodenia zverený do starostlivosti starej matky, žil s ňou istý čas až do jeho 5-6 rokov.

12. Navrhovateľka so závermi znaleckého posudku súhlasila, matka sa k nemu nevyjadрила a kolízny opatrovník súhlasil so závermi znaleckého posudku, najmä s nižšou frekvenciou stretávania ako chcela navrhovateľka, avšak a účelom eliminovania problémov pri styku starej matky s maloletým odporučili starej matke podrobiť sa odbornému poradenstvu u psychologičky RPPS v Starej Ľubovni.

13. Súd po výsluchu znalkyne a tiež všetkých ostatných účastníkov, ktorí zhodne uviedli, že styk je vhodný, no je potrebné na určitý čas monitorovať správanie starej matky, najmä je potrebné starej matke poskytnúť odbornú pomoc, a to psychologické poradenstvo, ktorého účelom by bolo rešpektovanie rodičov maloletého, dodržiavanie pravidiel pri styku, korigovanie vzťahu starej matky k svojej dcére, nerozhodol vo veci samej, ale nariadil neodkladné opatrenie, a to uznesením zo dňa 25. 04. 2023, č. k. KK-5P/69/2021-147, ktorým dočasne upravil styk starej matky E. B., nar. XX. XX. XXXX s maloletým vnukom A. B., nar. XX. XX. XXXX tak, že stará matka je oprávnená stretávať sa s maloletým každý štvrtý víkend v kalendárnom mesiaci kalendárneho roka od 10.00 h do nedele 17.00 h. V stanovený deň a čas si stará matka maloletého vnuka vyzdvihne v mieste bydliska maloletého a po skončení realizácie styku v stanovený deň a čas odovzdá maloletého matke v mieste bydliska maloletého. Matka je povinná maloletého na stretnutie so starou matkou riadne pripraviť. Súčasne uložil starej matke povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu a psychologickému poradenstvu podľa § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine po dobu 5 mesiacov od právoplatnosti tohto uznesenia. Účinnosť výchovného opatrenia bude zhodnotená za súčinnosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok. Predmetné neodkladné opatrenie platí po dobu 5 mesiacov, do 30. 09. 2023. Účelom neodkladného opatrenia bola potreba na nevyhnutný čas ešte monitorovať ako prebieha stretávanie starej matky s maloletým vnukom, a to najmä z dôvodu správania sa starej matky, ktorá doposiaľ nerešpektovala usmernenia psychologičky CDR, pri styku bola nepríjemná, nedodržiavala stanovené pravidlá. Zároveň je potrebné monitorovať aj správanie matky maloletého, či aj ona dodržiava súdom určené pravidlá a tiež maloletého, aké dopady má stretávanie sa so starou matkou ako aj ostatnou rodinou, ktorá žije v domácnosti so starou matkou.

14. Proti predmetnému uzneseniu podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka maloletého, a Krajský súd v Prešove č. k. 23CoP/38/2023 - 181, č. k. 23CoP/39/20223 - 181 zo dňa 09. 08. 2023 potvrdil uznesenie v spojení s opravným uznesením vo výrokoch I. a III.

15. Podľa správy ÚPSVaR KK zo dňa 12. 09. 2023 o preverení aktuálneho stavu maloletého, od nariadenia neodkladného opatrenia matka umožnila styk starej matke s maloletým v zmysle rozhodnutia súdu. Stará matka ani raz nedodržala rozsah úpravy styku. Dieťa v stanovenom čase neprevzala, ani ho v stanovenom čase neodovzdala. Ako dôvod stará matka uvádzala, že maloletý je doma týraný, domov sa nechce vrátiť. Následne podľa vyjadrenia matky maloletého podala na ňu a jej manžela trestné oznámenie. Taktiež matka musela opakovane chodiť do Hniezdného maloletého a kontaktovať políciu. Naposledy matka umožnila kontakt s maloletým starej matke v posledný augustový týždeň, 25. 08. – 26. 08., avšak stará matka ho do 12. 09. 2023 nevrátila, napriek tomu, že si ho bola matka osobne vyzdvihnúť v Hniezdnom. Stará matka už v tom čase bola na polícii za účasti pracovníčky ÚPSVaR Stará Ľubovňa, pretože dieťa sa nechcelo vrátiť domov a vyhrážalo sa, že si niečo urobí. Matka po tomto správaní maloletého rezignovala, súhlasila s náhradnou osobnou starostlivosťou, no až po rozhodnutí súdu. Zároveň po poskytnutí sociálneho poradenstva sa matka rozhodla umiestniť maloletého na dobrovoľný pobyt do CDR Spišská Belá, kým súd vo veci nerozhodne. Kontaktovali aj starú matku, ktorá po opakovanom vysvetľovaní súhlasila, že maloletého odvezie do CDR. Maloletý aj počas telefonátu s pracovníčkou ÚPSVaR KK vykrikoval, že on nikam nejde, že sa zabije. Deň nástupu bol 11. 09. 2023, a maloletému súčasne vysvetlili, že pobyt je len dočasný. Stará matka sa ešte vyjadрила, že podá návrh na zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti.

16. V správe ÚPSVaR KK zo dňa 26. 02. 2024 z prešetrenia pomerov, je okrem iného uvedené, že stará matka priviezla maloletého do CDR až 13. 09. 2023, lebo v deň dohodnutého nástupu 11. 09. 2023 mu bolo nevoľno. Počas pobytu maloletého v CDR sa maloletý vyjadroval, že sa nechce vrátiť domov k matke, radšej chce ísť k tete C., ktorá žije v Českej republike. Na základe tohto vyjadrenia, skontaktovali C. B., ktorá ho navštívila v CDR a po oboznámení situácie, jej pomohli spísať návrh. Dňa 18. 10. 2023 prišla matka maloletého do CDR zaplatiť poplatok za opakovaný pobyt dieťaťa v CDR a počas návštevy sa maloletý vyjadril, že sa chce vrátiť domov k matke. Na základe vyjadrenia maloletého matka ukončila dohodu o dobrovoľnom pobyte ku dňu 18. 10. 2023 a od 19. 10. 2023 maloletý nastúpil do ZŠ v Spišských Hanušovciach. Maloletý v škole dosahuje dobré výsledky, nie sú s ním žiadne výchovné problémy. Matka so školou spolupracuje, zúčastňuje sa rodičovských združení. U pediatra, ktorým je MUDr. M. neboli

zistené žiadne nedostatky v starostlivosti o maloletého, maloletý je zdravý. Stará matka sa ešte pokúsila stretnúť s maloletým v polovici februára v autobuse v Spišských Hanušovciach, no matka priamy kontakt starej matky neumožnila. A. chcela dať nejaké veci a 5 eur, no matka s tým nesúhlasila, pretože stará matka následne vždy stará matka vykrikuje, že sa o maloletého nestará. Vzhľadom na vyššie uvedené, problémom počas dočasnej úpravy styku a konfliktnéj povahy starej matky, mal za to, že stretávanie maloletého so starou matkou nie je v záujme maloletého, nakoľko nepriaznivo pôsobí na jeho zdravý vývin. Preto navrhol, aby súd návrh starej matky zamietol.

17. Podľa správy CDR Spišská Belá zo dňa 07. 02. 2024, maloletý bol v ich zariadení na dobrovoľnom pobyte na základe Dohody o vykonávaní opatrení SPODaSK pre dieťa v CDR zo dňa 13. 09. 2023, a to z dôvodu zhodnotenia situácie maloletého situácie mal. dieťaťa a jeho rodiny. Dodatkom zo dňa 12. 10. 2023 bol pobyt predĺžený o 30 dní, avšak dňa 18. 10. 2023 sa maloletý predčasne vrátil k biologickej matke a tento deň bol dobrovoľný pobyt ukončený. Matka maloletého hneď na začiatku dobrovoľného pobytu podpísala vlastné vyhlásenie, že si neželá, aby sa počas pobytu maloletého uskutočnila v CDR návšteva maloletého so starou matkou. Stará matka odo dňa príchodu maloletého do zariadenia sa neustále telefonicky zaujímal o maloletého, do zariadenia nepretržite telefonovala nepretržite niekoľkokrát do dňa, a to napriek tomu, že vychovateľkou jej bolo vysvetlené, že nie je možné, aby s maloletým telefonovala viackrát do dňa, no nerešpektovalo to. Niekoľkokrát prišla aj osobne, kedy sa dožadovala osobného stretnutia s maloletým. Keď jej pracovníčky zariadenia vysvetlili, že to nie je z dôvodu biologickej matky možné, vyjadrovala sa vulgárne na adresu matky maloletého, jej manžela, ako aj na adresu centra. Keď spočiatku stará matka chodievala do centra za maloletým a nebolo jej to umožnené, tak sa rozčuľovala a maloletý vystrájal, chcel ísť za ňou. V niektorých telefonátoch sa vydávala za matku maloletého a snažila sa získať informácie o maloletom. Pri posledných návštevách starej matky v centre, už maloletý nevyvádzal.

18. Podľa správ psychologičky RPPS Stará Ľubovňa, ktoré realizovalo výchovné opatrenie uložené súdom vyplynulo, že navrhovateľka bola spolupracujúcou klientkou RPPS. Poradensko-psychologickými prostriedkami sa nepodarilo naplniť účel daného výchovného opatrenia na elimináciu problémov pri styku starej matky s jej maloletým vnukom. Stará matka dostatočne porozumela, čo znamená upravený styk s vnukom, ostala však rezistentne orientovaná na dosiahnutie opätovného zverenia maloletého do svojej výhradnej starostlivosti. O schopnosti starej podrobiť sa súdnemu rozhodnutiu a dodržiavať čas prevzatia a odovzdávania maloletého môžu vypovedať reálne situácie z obdobia, kedy stará matka realizovať súdne rozhodnutie (neodkladné opatrenie). K schopnosti starej matky dodržiavať prípadne iné povinnosti sa vyjadriť nevedela. Ďalej uviedla, že predstava starej matky o pojme stretávania sa s vnukom a aj jej akceptácia roly matky maloletého a roly starej matky v živote maloletého bola v čase trvania psychologického poradenstva úplne podriadená jej preferencii zverenia maloletého do jej osobnej starostlivosti, ktorú opakovane zdôvodňovala potrebou ochrany svojho vnuka pred násilím zo strany manžela matky maloletého.

19. Podľa správ ZŠ s MŠ Spišské Hanušovce, maloletý A. sa stravuje v škole každý deň, keď je v škole. Maloletý školu navštevuje pravidelne, na vyučovanie chodí pripravený, niekedy so zabudnutými úlohami, osí si potrebné pomôcky na vyučovanie a vymeškané hodiny má len zo zdravotných dôvodov. Jeho správanie je v súlade so školským poriadkom, bez poznámky za správanie. Počas vyučovania je nenápadný, pracuje podľa pokynov učiteľky. Je komunikatívny, nadväzuje priateľské vzťahy so spolužiakmi. Matka so školou spolupracuje, komunikuje s triednou učiteľkou, podpisuje žiacku knižku a zaujíma sa o výsledky syna.

20. Podľa správy ošetrojúceho lekára J. K. M. zo dňa 07. 02. 2024, maloleté dieťa je primerane vyvinuté, čisté, známky neprimeraného zaobchádzania nezistené. Na vyšetrenia prichádza s matkou. Maloletý nie je často chorý. Absolvoval preventívnu prehliadku auguste 2023 + povinné očkovanie.

21. Súd zistil, že stará matka podala na tunajší súd dva návrhy na zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti. Prvý návrh bol podaný v roku 2019 a tunajší súd rozsudkom zo dňa 09. 06. 2020, č. k. 3P/197/2019 - 175 súd návrh starej matky o zverenie maloletého A. do náhradnej osobnej starostlivosti zamietol. Návrh starej matky o úpravu styku s maloletým A., ktorý bol podaný súčasne, vylúčil na samostatné konanie. Žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania. V bode 29. predmetného rozsudku súd uviedol, že mal za preukázané, že matka maloletému riadne zabezpečuje starostlivosť, stará sa o neho osobne, zabezpečuje všetky jeho potreby a teda nie je dôvod a už

vôbec to nie je v záujme maloletého, aby bol zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky. Naopak je v záujme maloletého, aby vyrastal u biologickej matky, ktorá preukázala, že je schopná sa o maloletého riadne postarať a zabezpečiť všetky jeho potreby. Nepreukázali sa tvrdenia starej matky, že matka sa o maloletého nestará. Proti predmetnému rozsudku, a to proti výroku o zamietnutí návrhu, podala v zákonom stanovenej lehote navrhovateľka odvolanie. Krajský súd v Prešove rozsudkom č. k. 24CoP/133/2020 - 253 zo dňa 30. 03. 2021 potvrdil rozsudok vo výrokoch I. a III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

22. Druhý návrh stará matka podala dňa 19. 10. 2023, ktorý odôvodnila obdobnými dôvodmi ako predchádzajúci návrh, teda že matka maloletého sa o maloletého syna nestará, nezabezpečuje jeho základné potreby, a v dôsledku toho bol maloletý umiestnený v CDR Spišská Belá. Súd vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 27. 02. 2024, sp. zn. 26P/63/2023, ktorým návrh zamietol a žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. V súčasnej dobe je rozsudok doručovaný všetkým účastníkom konania a plynie lehota na odvolanie. V tomto konaní súd opätovne skonštatoval, že nie sú dané zákonné dôvody, pre zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke, nakoľko matka zabezpečuje starostlivosť o maloletého riadne.

23. Taktiež sa na tunajšom súde sa pod sp. zn. 26P/62/2023 viedlo ďalšie konanie o zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti príbuznej, C. B., sestre matky maloletého, ktorá však žije dlhodobo v Českej republike, s maloletým je v sporadickom kontakte. Súd v konaní nezistil zákonné dôvody pre zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti tete a rozsudkom zo dňa 06. 02. 2024, sp. zn. 26P/62/2023 návrh zamietol a žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Po vyhlásení rozhodnutia sa všetci účastníci po zákonom poučení vzdali práva podať odvolania, čo potvrdili na samostatnej listine, ktorá tvorí súčasť predmetnej zápisnice z pojednávania.

24. Podľa § 25 ods. 5 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia odsekov 1 až 4 sa používajú primerane.

25. V danom prípade bolo predmetom konania úprava styku starej matky s maloletým vnukom, pričom toto konanie bolo súčasťou návrhu, ktorým sa stará matka domáhala zverenia maloletého do jej náhradnej osobnej starostlivosti. Tento návrh bol po vykonanom dokazovaní zamietnutý, a preto sa následne súd po právoplatnosti tohto rozsudku zaoberal alternatívnym petítom, a to úpravou styku starej matky s maloletým. Stará matka počas celého konania trvala na tom, že sa chce s vnukom stretávať, nakoľko jej v tom matka maloletého bráni. Na poslednom pojednávaní upresnila, že s vnukom by sa chcela stretávať každú stredu v Jezersku, kde býva maloletý a každý víkend od soboty do nedele u nej doma. Mala za to, že maloletý ju pozná, starala sa o neho od jeho narodenia do jeho 5 rokov, je aj v záujme maloletého, aby trávil čas aj s babkou. Ona má vytvorené vhodné podmienky pre stretávanie s ním. Matka s návrhom nesúhlasila, pretože stará matka na neho zlé vplýva, kvôli nej skončil v CDR. Taktiež navrhovateľka nedodržiavala termíny prevzatia a odovzdania maloletého. Kolízny opatrovník spočiatku so stretávaním navrhovateľky s vnukom súhlasil, no po nariadení neodkladného opatrenia, ktoré navrhovateľka nedodržiavala, nerešpektovala, mal za to, že styk maloletého so starou matkou negatívne pôsobí na jeho zdravý vývin. Súd vo veci nariadil aj znalecké dokazovanie, pričom znalkyňa v záveroch znaleckého posudku uviedla, že styk starej matky s maloletým je možný, je možné, aby sa dal starej matke a maloletému priestor pre styk, s tým, aby bol styk monitorovaný pre prípad, že by zo strany starej matky došlo k porušeniu povinnosti. Je v záujme maloletého, aby sa stretával so starou matkou. Stará matka má vytvorený pozitívny vzťah k maloletému, taktiež maloletý vníma starú matku pozitívne. Vo svojom výsluchu zároveň uviedla, že ak by bol starej matke umožnený styk s dieťaťom za určitých pravidiel, v prípade, že by stará matka nejaké pravidlo porušila, styk by sa prerušil. Aj na základe záverov znalkyne súd nariadil neodkladné opatrenie a dočasne upravil styk starej matky s vnukom raz za mesiac v sobotu od 10.00 h do 17.00 h a starej matke uložil výchovné poradenstvo podrobiť sa sociálnemu a psychologickému poradenstvu po dobu 5 mesiacov. Z vyjadrenia matky i správ ÚPSVaR KK vyplynulo, že stará matka ani v jednom prípade časy určené v rozhodnutí nedodržala a na konci augusta dokonca maloletého odmietla vrátiť matke. Správanie maloletého bolo v tom čase veľmi zlé, v dôsledku čoho maloletý skončil na dobrovoľnom pobyte v CDR Spišská Belá, no ani tam stará matka nedodržiavala a nerešpektovala pokyny zariadenia, opakovane sa domáhala stretnutia s maloletým, nepretržite telefonovala a v prípade, že jej nebolo vyhovené, nadávala, bola vulgárna. Vulgárna bola aj na pojednávaní na súde dňa 26. 10. 2021 a tiež dňa 27. 02. 2024. Rovnako psychologička RPPS Stará

Ľubovňa v záverečnej správe uviedla, že poradensko-psychologickými prostriedkami sa nepodarilo naplniť účel daného výchovného opatrenia na elimináciu problémov pri styku starej matky s maloletým vnukom. Preto súd vzhľadom na vyššie uvedené návrh starej matky na úpravy styku s maloletým v celom rozsahu zamietol.

26. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že aktuálne stretávanie starej matky s vnukom nie je v záujme maloletého a nepriaznivo, negatívne pôsobí na zdravý, najmä psychický vývoj maloletého. Stará matka napriek tomu, že súd jej upravil dočasné stretávanie s maloletým, túto možnosť nevyužila a rozhodnutie súdu nedodržiavala. Ani raz maloletého neprevzala a ani nevrátila v určenom čase, dokonca raz ho odmietla vrátiť úplne, lebo si to maloletý neželal. Želanie maloletého však v tomto prípade bolo nepodstatné, pretože navrhovateľka bola povinná rešpektovať výlučne rozhodnutie súdu a nie rozhodovať sa svojvoľne. Ona nebola osobou, ktorej bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti a ktorá bola oprávnená a povinná rozhodovať o maloletom. Rovnako nerešpektovala ani názor matky, ktorá si neželala stretávanie starej matky s vnukom a napriek tomu za ním chodievala či už do CDR alebo školy. Tu je potrebné poznamenať, že sú to práve rodičia, v tomto prípade matka, kto má prvotnú zodpovednosť za výchovu dieťaťa. Stará matka tým, že odmieta prijať úlohu matky maloletého a jej manžela v živote maloletého, vyjadruje sa na ich adresu vulgárne, neakceptuje ich ako rodičov, nepredstavuje osobu, ktorá bude pozitívne pôsobiť na zdravý vývoj a vývin maloletého. Stará matka je konfliktná, presvedčená len o svojej pravde, vulgárna a súd je toho názoru, že takéto správanie môže nepriaznivo pôsobiť na maloletého aj na stretnutiach hoci len po určitý čas. Maloletý je vzhľadom na vek ľahko ovplyvniteľný a manipulovateľný. Ďalším dôvodom pre zamietnutie návrhu bola preukázaná skutočnosť, že stará matka nerešpektovala dočasnú úpravu styku, čo vyvrcholilo až jeho neodovzdaním v určenom čase. Po poslednom pobyte u starej matky sa správanie maloletého výrazne zhoršilo, vyhrážal sa smrťou až nakoniec bol umiestnený na dobrovoľnom pobyte za účelom psychologického poradenstva maloletému. Súd má obavy, aby sa táto situácia nezopakovala vzhľadom na správanie starej matky, a aby maloletý opätovne nebol umiestnený v zariadení za účelom odbornej pomoci. Samotná znalkyňa uviedla, že v prípade porušenia pravidla, by sa tento styk prerušil. Vzhľadom na vyššie uvedené súd návrh v celom rozsahu zamietol, nakoľko z aktuálneho dokazovania vyplynulo, že stretávanie maloletého so starou matkou nie je v jeho záujme a môže nepriaznivo pôsobiť na jeho zdravý vývin.

27. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 57 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na ich náhradu.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu, a ak ide o výkon rozhodnutia vo veciach starostlivosti o maloleté deti, mimo peňažnej povinnosti, výkon rozhodnutia o návrat maloletého do cudziny podaním návrhu na výkon rozhodnutia podľa Civilného mimosporového poriadku.